

Przedmiotowy System Ocenianie z przedmiotu **Edukacja dla Bezpieczeństwa**

Przedmiotowy System Ocenianie z przedmiotu **Edukacja dla Bezpieczeństwa** określa wymagania edukacyjne, które stanowią podstawę do:

- mierzenia jakości pracy ucznia,
- oceniania jego postępów w nauce (przyrost wiedzy i umiejętności),
- klasyfikowania i promowania uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego.

Celem przedmiotowego oceniania jest wspieranie ucznia w osiągnięciu sukcesów edukacyjnych oraz rozwijanie jego świadomości w zakresie bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Przedmiotowe ocenianie ma na celu:

1. **Systematyczne wspieranie rozwoju ucznia** poprzez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej.
2. **Wypracowanie i przestrzeganie czytelnich zasad współpracy** pomiędzy nauczycielem, uczniem i rodzicami, aby wspólnie wspierać ucznia w procesie nauki.
3. **Motywowanie ucznia** do bardziej efektywnej pracy oraz pomoc w planowaniu własnego rozwoju poprzez bieżące ocenianie i wskazywanie obszarów wymagających poprawy.
4. **Bieżące informowanie uczniów i rodziców** o efektach pracy ucznia, wskazywanie mocnych stron oraz obszarów wymagających poprawy

Program i podręcznik

Program realizowany jest w klasach VIII (ósmych) w oparciu o podręcznik:

„Żyję i działam bezpiecznie” – podręcznik dla szkoły podstawowej, autor: Jarosław Słoma, wydawnictwo Nowa Era

Przedmiotem oceniania są:

1. **Wiadomości teoretyczne** – znajomość podstawowych zasad bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach kryzysowych.
2. **Umiejętności praktyczne** – np. udzielanie pierwszej pomocy, wykonywanie RKO, reagowanie w sytuacjach alarmowych.
3. **Ćwiczenia praktyczne** – w tym symulacje ewakuacji i ćwiczenia techniczne.
4. **Postawa i zaangażowanie ucznia** – uczestnictwo w zajęciach, aktywność, praca indywidualna i grupowa.
5. **Aktywność na lekcji** – udział w dyskusjach, rozwiązywanie problemów, korzystanie z różnych źródeł wiedzy.
6. **Zadania dodatkowe** – np. referaty, projekty, udział w konkursach, działania w ramach koła przedmiotowego.
7. **Zeszyt przedmiotowy** – staranność i systematyczność prowadzenia notatek .

Metody i narzędzia oceniania

1. Wypowiedzi ustne:

- o Obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji.
- o Uczeń może poprawić ocenę z odpowiedzi ustnej w ciągu dwóch tygodni.

2. Ćwiczenia praktyczne:

- o Ćwiczenia obejmują konkretne zagadnienia wyznaczone przez nauczyciela, np. bandażowanie, układanie w pozycji bezpiecznej.
- o Uczeń może poprawić każde ćwiczenie praktyczne jeden raz w ciągu dwóch tygodni.
- o Uczniowie nieobecni podchodzą do zaliczenia w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

3. Sprawdziany pisemne:

- o Sprawdziany są zapowiadane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem.
- o Są obowiązkowe; w przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek napisać sprawdzian w terminie nieprzekraczającym dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- o Sprawdzian można poprawić jeden raz w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania pracy.

- Ocena końcowa ze sprawdzianu jest średnią ocen uzyskanych z pracy pierwotnej i poprawy.
- Jeśli uczeń korzysta z niedozwolonych pomocy lub zakłóca spokój podczas sprawdzianu, otrzymuje ocenę niedostateczną bez prawa do poprawy.

4. **Kartkówki:**

- Trwają 10–15 minut i obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji.
- Mogą być niezapowiedziane.
- Uczniowie nieobecni na kartkówce piszą ją w najbliższym terminie (do tygodnia).

5. **Zaangażowanie i aktywność na lekcji:**

- Merytoryczna aktywność może być nagradzana ocenami cząstkowymi lub „+”.
- Trzy „+” skutkują oceną bardzo dobrą z aktywności, a trzy „-” – oceną niedostateczną.
- Widoczny brak zaangażowania w zajęcia może wpływać negatywnie na ocenę.

6. **Zeszyt przedmiotowy:**

- Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia notatek oraz uzupełniania prac wyznaczonych przez nauczyciela.
- Zeszyt jest sprawdzany przynajmniej raz w semestrze pod kątem staranności, poprawności merytorycznej i systematyczności

Uwagi końcowe

- Wszystkie oceny cząstkowe są wpisywane do dziennika elektronicznego i stanowią podstawę do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej.
- Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca roku szkolnego i mogą być udostępniane rodzicom do wglądu na terenie szkoły.
- Każdy uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w semestrze bez konsekwencji w ocenie, pod warunkiem zgłoszenia tego przed rozpoczęciem lekcji.

Wymagania programowe na poszczególne oceny

1. Postępowanie w sytuacjach zagrożeń

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu • rozpoznaje zagrożenia • wymienia nazwy służb działających na rzecz zwalczania zagrożeń • wymienia główne przyczyny pożarów • opisuje zasady postępowania podczas pożaru • wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru • wymienia rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego • rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej • omawia zasady zachowania podczas ataku terrorystycznego (np. wtargnięcie uzbrojonej osoby do szkoły) • opisuje obowiązki pieszego i kierowcy wobec pojazdu uprzywilejowanego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: <ul style="list-style-type: none"> ○ sygnały ○ drogi i wyjścia ewakuacyjne ○ miejsce zbiórki ○ zasady zachowania podczas ewakuacji • wymienia podstawowe środki alarmowe • opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego • charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy • przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych • opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji • opisuje zasady postępowania podczas powodzi, śnieżyca, wichury, burzy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu • omawia zasady postępowania po opublikowaniu komunikatu ostrzegawczego • charakteryzuje działalność i zadania społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, GOPR, WOPR • opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarodku) • wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność • wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stopnie ewakuacji • omawia zasady ewakuacji zwierząt z terenów zagrożonych • uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka

2. Bezpieczeństwo państwa

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa i jego poszczególne instytucje, wymienia rodzaje sił zbrojnych RP rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zadania, strukturę oraz wyposażenie Sił Zbrojnych RP wymienia i uzasadnia geopolityczne aspekty bezpieczeństwa państwa charakteryzuje rodzaje sił zbrojnych RP 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy, opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia wymienia najczęstsze zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności proponuje działania podnoszące bezpieczeństwo w sieci wymienia główne zagrożenia dla współczesnego bezpieczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> jest członkiem organizacji skautowych lub proobronnych, lub grup rekonstrukcyjnych itp. doskonali się w wybranej dyscyplinie sportowej przydatnej w zakresie obronności kraju (sporty walki, strzelectwo, lekkoatletyka, biegi na orientację, jeździectwo, pływanie, nurkowanie, spadochroniarstwo itp.)

3. Podstawy pierwszej pomocy

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje definicję pierwszej pomocy wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu omawia zasady postępowanie w przypadku omdlenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności proponuje działania samopomocowe po zaobserwowaniu objawów zwiastujących omdlenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia omawia znaczenie pojęcia „złota godzina” opisuje sytuacje, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uczestniczył w pozaszkolnych formacjach związanych z ratownictwem medycznym potrafi zainstalować w telefonie komórkowym system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach

<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej • opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia • prawidłowo wzywa pomoc • opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną • systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego • wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu • omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa • proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych • w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończyny 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej • wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy • omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów • wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach • opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs) • wymienia typowe objawy wstrząsu krwotocznego • bezpiecznie odwraca poszkodowanego z brzucha na plecy • układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej/ bocznej - ustalonej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie • wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia • zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia • wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego • prawidłowo szacuje powierzchnię oparzeń • wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) • opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w oku • wymienia główne stany zagrożenia życia lub zdrowia • definiuje NZK, wymienia jego przyczyny i typowe objawy • charakteryzuje zagrożenia płynące ze strony wstrząsu anafilaktycznego 	<p>uciskaniem klatki piersiowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci • praktycznie wykorzystuje w sytuacjach symulowanych automatyczny defibrylator (AED) • proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego • omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej • omawia sposób wykonania chwytu Rauteka i wskazuje okoliczności typowe dla jego zastosowania • umiejętnie stosuje schemat diagnostyczny FAST 	
---	---	---	--	--

po urazie w zastanej pozycji • opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku: <ul style="list-style-type: none"> ○ zawału serca ○ udaru mózgu ○ napadu duszności ○ porażenia prądem ○ ukąszenia lub użądlenia ○ napadu padaczkowego ○ hipo- lub hiperglikemii 				
--	--	--	--	--

4. Kształtowanie postaw obronnych

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia zasadę BLOS • omawia zasady zachowania na strzelnicy • zna podstawowe zasady orientowania się w terenie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady broni strzeleckiej • omawia przykłady urządzeń i narzędzi przydatnych podczas poruszania się w nieznanym terenie (kompas, GPS, mapy, punkty charakterystyczne) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo przyjmuje pozycje strzeleckie: stojąc, klęcząc, leżąc) • wymienia podstawowe elementy broni palnej • potrafi orientować się w terenie za pomocą: mapy, kompasu, GPS, punktów charakterystycznych • omawia ograniczenia związane z wykorzystaniem urządzeń GPS i kompasu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zgrywać przyrządy celownicze • wymienia i charakteryzuje rodzaje map • omawia najważniejsze elementy mapy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne przyczyny wypadków podczas strzelania

Kryteria oceniania dla poszczególnych ocen:

1. Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

a) Umiejętność i aktywność;

- inicjuje dyskusję
- przedstawia własne, racjonalne koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą
- odnajduje analogię, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań
- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień
- argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową

b) Wiedza;

- zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego

2. Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

a) Umiejętność i aktywność;

- sprawnie korzysta z wszystkich dostępnych źródeł informacji
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela
- jest aktywny na lekcjach i uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa (zawody, konkursy) lub zajęciach pozaszkolnych o specyfice zbliżonej do przedmiotu
- bezbłędnie wykonuje działania ratownicze, koryguje błędy kolegów
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego)
- umie pokierować grupą rówieśników

b) Wiedza;

- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa

3. Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

a) Umiejętność i aktywność;

- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji
- poprawnie rozumuje w kategoriach przyczynowo – skutkowych
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe
- jest aktywny na lekcjach
- poprawnie wykonuje działania ratownicze, umie dobrać sprzęt i środki ratownicze do rodzaju zranienia

b) Wiedza; - opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym

4. Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

a) Umiejętność i aktywność;

- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć
- przejawia przeciętną aktywność
- potrafi podjąć działania podnoszące własne bezpieczeństwo

b) Wiedza;

- uczeń opanował podstawowe treści programu, pozwalające na podejmowanie działań ratowniczych i zabezpieczających

5. Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

a) Umiejętność i aktywność;

- z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania
- opanował najbardziej elementarne umiejętności z zakresu przedmiotu

b) Wiedza; -

uczeń ma braki w wiedzy, które jednak nie uniemożliwiają dalszej edukacji i mogą zostać usunięte.

6. Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

a) Umiejętność i aktywność;

- nie potrafi wykonać najprostszych poleceń, wymagających zastosowania elementarnych umiejętności

b) Wiedza;

- uczeń wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszą edukację w zakresie przedmiotu.